

Bitcoinrage is een teken des tijds

By **Maarten Schinkel**, www.nrc.nl
november 28ste, 2017

Ruim 150 miljard dollar, zoveel is alle bitcoin bij elkaar op dit moment waard. Na een razendsnelle stijging, die de cryptomunt dit jaar van nog geen 1.000 dollar per stuk naar 10.000 dollar stuwde, steekt bitcoin de marktwaarde van de allergrootste beursgenoteerde ondernemingen naar de kroon. Maar je kunt evengoed zeggen: er is op dit moment 150 miljard dollar nodig om de waarde van al die bitcoin ook echt wáár te laten zijn.

Op de financiële markten is sinds jaar en dag sprake van een mythische figuur: de ‘bigger fool’. Dat is degene die nóg meer betaalt dan jij. Pas als je aan hem of haar verkoopt geeft dat een transactie waarin de waarde van je aandeel, obligatie, of in dit geval bitcoin, daadwerkelijk is bevestigd.

Collectieve idiotie?

Is de bitcoin-manie van dit moment een voorbeeld van collectieve idiotie? Daarvoor is de kwestie te complex. Hier is niet echt sprake van de vaak aangehaalde tulpenspeculatie uit de Gouden Eeuw. Het verhaal achter bitcoin is groter. De rage combineert een aantal thema’s die aanspreken: het vertrouwen in geld is, na de financiële crisis van de afgelopen tien jaar, beschadigd. Dat geldt ook voor het financiële systeem als geheel. Het ongewone monetaire beleid dat centrale banken op dit moment voeren, waarbij geld in de economie is gepompt, voedt de argwaan verder. Bitcoin is wat dat betreft te vergelijken met goud - een toevluchtsoord voor de wantrouwenden.

Tegelijk is bitcoin de belofte van een nieuwe libertijnse wereld, waar de autoriteiten het niet langer voor het zeggen hebben. Met de achterliggende blockchain-technologie, kunnen transacties worden gedaan en bijgehouden zonder dat daar een centrale partij voor nodig is. Deze techniek kan, los van bitcoin zelf, rekenen op enthousiasme bij de meest conservatieve toezichhouders.

Zo bezien is het enthousiasme voor bitcoin een teken des tijds. Maar, ook zeer actueel: beleggers zijn, door het klimaat van ultralage rentes, naarstig op zoek naar rendement. Daardoor spreekt de bitcoinrage extra tot de verbeelding. Zo bekeken volgt de waardeontwikkeling van de cryptomunt een vertrouwd patroon. Het slimme geld stapte vroeg in, de massa pas laat. En gaandeweg vergde de steeds hogere prijs de overtuiging dat ditmaal, anders dan bij al die vorige zeepbellen, alles anders is.

Tulpenmanie

De tulpenmanie van de zeventiende eeuw werd voor een belangrijk deel gedreven door termijnhandel: het sluiten van contracten voor de koop van bollen tegen een bepaalde prijs in de toekomst. Zo kon door een breder publiek worden meegespeculeerd. Ook nu komen er financiële derivaten op rond bitcoin, waardoor een geheel nieuwe en verdere categorie van deelnemers wordt ontsloten.

Waar dat eindigt? Het beursgezegde luidt dat als zelfs de taxichauffeur begint over aandelen, het tijd wordt om te verkopen. Toezichhouders op de financiële sector zullen

zich gaan roeren naarmate het, theoretische, bedrag aan bitcoin verder groeit. Bezitters zullen zich af moeten vragen of de waarde van hun belegging standhoudt in de praktijk. Dat moment van de waarheid breekt aan wanneer de Volkswagen-dealer op de hoek straks daadwerkelijk 2,66 bitcoin accepteert voor de verkoop van een nieuwe Golf. Of niet.